

LA CAMPANA DE GRACIA

LAS CONTRIBUCIONS.

La cuestió es de... galls.

EL TIBURON

Y

LO XANGUET

ja 'ls hém pescat y estan á punt de sortir pèls carrers, pléns de caricaturas y de xispejants treballs lliteraris: á ral cada un com tots los anys. Será una cosa que ja la veurán!

Com son tants los pedidos que se 'ns han fet, supliquém als nostres corresponsals que no s' adormin, sino farian tart.

Are' que hi son á temps que demanin.

EL NIÑO PERDIDO.

Entre mitj de las desgracias públicas que de 'n tant en tant assolan la nostra nació, s' hi veuhen cosas que francament fan fer un bon panxó de riure.

Y com mes sério es l' home que las motiva, mes grossas son també las riatladas que las

acompanyan.

¿Vostés coneixen á n' en Rivero; no es veritat?.. ¿Vostes saben que feya una pila de temps que no 's ficava en res, perque en lloch cabia, ¡pobre panxut!..

Sos correligionaris se feyan republicans senza donarni comte: no se 'l tenia per res.

Mes ell vivia la vida de la familia, vida tranquila y sossegada, especie de premi á las sèvas inmensas fatigas per la causa de la democrácia. ¡Ay qu' es bó estarse un á casa sèva, libre de las convulsions de la política, podent vuidar de 'n tant en tant una botella y jèure tot lo sant dia de panxa al sol!..

Això, no mes ho sap un home com en Rivero.

***

Era 'l diumenge passat, dia de Sant Eugeni, que á Madrid se celebra, anant molta gent al aplech del Pardo.

Entre l' alegria general, reynava 'l desconsol dintre de una familia.

Algun periódich deya: «Un hombre politico que ha figurado mucho en la revolucion de Setiembre, salió ayer de su casa y á las altas horas de la noche ignoraba su familia su paradero.»

—¿Qui será aquest home politich que ha figurat molt en la revolució de Setembre? ¿Qui será?..—Se preguntava la gent de Madrid fense créus de que 'ls homes pugan pérdre 's d' aquesta manera.

Alguns fins anaren á la redacció del *Imparcial* que es qui donava la noticia, y 'ls redactors no feyan mes que aputar las senyas del *Niño perdido*.

«Es un home gros, deyan, andalús cerrat, barba cerrada..... Al que 'l trobi se l' hi dará un duro amadeista...»

Mentres tant á ca 'n Rivero al veure que havia passat la nit sense que l' amo hi hagués anat, se morian de desconsol.

Era tant lo dolor que sentian, que ni esma varen tenir pera ferlo cridar pèl nunci.

***

¡Ah! En aquest temps de lladres y carlins y cantoners, la pérdua de un home es una cosa qu' esgarrifa.

¿Qui sab?

Potser l' havian agafat pera ferli rajar los dinerons estalviats durant lo sèu pas pèl ministeri.

Potser los de Cartagena, arrastrats per la fam, havian fet una sortida, fins arribar á la

vista de Madrid, requissantlo pera fer provisió de cansalada.

¿Qui sab?..

En aquests temps de agitació y de desconcert tot es cosa que pot créure's.

***

Era la matinada de l' endamá.

Durant tota la nit, á ca 'n Rivero no hi hagué mes que plors y gemechs.

Las llágrimas degotavan pèls balcons, quan lo *niño perdido* tornava á casa sèva, ab los ulls embotornats de son y la cara vermella com lo sol que un' hora avants s' havia aixecat de lo sèu llit de púrpura.

Soná la campaneta: ab lo modo de trucar lo conegueren: ab un salt l' obriren, y al veure'l se l' hi tiraren als brassos.

—¡Qu' esteu afectuosos!.. digué ell: vaja, me 'n vaig á dormir...

***

—Pero.... esclamaren tots. ¿Ha tingut alguna desgracia?..

—Sí: digué. Una desgracia terrible: lo dinar á que 'ns ha convidat lo administrador del Pardo que comensá ahí á la tarde s' ha acabat molt prompte: aquesta matinada ja no hi havia ni un os pera escurar...

—Ah! con que 'ls convidá, l' administrador del Pardo!

—Sí: era 'l dia de l' aplech: ¡oh! 'ls aplechs!.. Un home hi riu, hi gosa, hi béu y fins hi olvida las miserias de la política... Ab un company, xano xano hi anarem: trobarem que l' administrador del Pardo era un antich amich que sab la nostra fiaca, y 'ns doná una xefla que ha durat no més que dotz' horas, desde las set del vespre de ahir á las set d' aquest dematí....

—Alsa amigo!...

—Bè, are jo tinch son. Bona nit: ¡ay! bon dia!..

***

La consternació 's torná broma.

Aquesta calaverada en un home de tanta talla ha donat lloch á molts ditzos.

—¡Ah! á nosaltres nos sembla que ab un personatje aixís, en cas que torni la monarquía democrática, no ha de faltarli un bon president del concell de ministros.

BATALLARAS

Lo dia de Sant Carlos en Moriones volia batre á n' als carlins; pero ab motiu de la pluja no va poder ferho.

Al cap de tres dias la pallissa estava dada: en lloch de gotas llavors varen ploure balas y granadas y sanch carlista.

En Pozas, segons diu un periódich, ja ha arribat a Marsella, carregat d' or.

Encare 'm recordo d' aquells que 's mavan que en Pozas era un republicá de bona fé..

En Pozas venent á la sèva partida feu un cistell; y qui fá un cistell, fá un cove.

Los voluntaris de Banyolas se van portar com tots uns homes al veure 's atacats pèls carlins.

No obstant, tenen que lamentar la pérdua del sèu valent comandant, lo qual morí bravament á las primeras descargas.

¡Pobre Admetler!..

Gosava de una posició envidiable: havia sigut diputat constituyent, després de la Revolució de Setembre.

Es un' altra víctima sacrificada pèls vils absolutistas.

No hi ha dupte que no sols los banyolenchs, sino tots los catalans sabrán venjarlo.

Los carlins fá una pila de temps que tenen bloquejada la plassa de Morella.

No l' atacan perque seria inútil.

Están enfabats mirántse la, y recordant los temps de l' altra guerra, en que Cabrera la tenia per base de sas operacions, esclaman:

«—Lo que va de ayer á hoy.»

S' ha disposat que s' envihin dos canons á Mora de Ebro.

Si no se 'ls van guanyar en la heroica defensa d' aquella població, ni may.

S' ha acordat que 'ls bèns confiscats á n' en Godoy s' emplehin per la guerra.

Lo que jo no entench es que hajan deixat passar tant de temps, sense véndrese 'ls.

Han arribat sense novedat á Alicante 228 presoners carlins.

No 'ls han fustallat, no, com als pobres voluntaris de Cardedeu.

Lo niño Terso s' ha despedit del sèu germá que se 'n ha anat á Fransa.

—Hasta la vista l' hi ha dit al separarse d' ell.

Aviat s' hi trobarán al estranger, curantse 'ls blaus de las caigudas.

S' ha obert una suscripció pera socorre á las familias de las heróicas victimas de Cardedeu.

Ja que qui tenia obligació no vá socorre'als braus defensors del campanar d' aquella vila, venerém la sèva memoria ausiliant als que per aquesta causa han quedat sumits en la orfanat y en la miseria.

S' admeten suscripciones en la redacció de tots los periódichs diaris de aquesta capital, y en casa del depositari D. Primo Bosch, Ample, 51, primer.

Alguns canons dels piratas de Cartagena han reventat als primers disparos.

Jo ja'u veig: ells están morts de gana y per rescabarse volen donar masa aliment á n' als canons, y plens de pólvora.... está clar reventan.

Los carlins s' endugueren presoners á set voluntaris de Banyolas.

Al saberho 'l gefe de Tortellá s' apoderá de tots los carlins del poble, y féu saber que si dintre 24 horas los banyolenchs no estaban en llibertat, ell los fusellaria.

Encare no havia cumplert lo plasso que ja estaban aquells á casa sèva.

Es aquest un remey probat.

Hasta 'ls llops s' estiman als sèus.

Las evolucions que en aquets últims dias ha fet lo partit constitucional, pasantse 'ls uns als alfonsins, renegant los altres de que hajan fet aixó, dihent per aqui que hi havia tals y quals compromisos, y per allá que ningú 'ls havia contret, me representan á aquest partit com un cadáver ja rosegat pèls cuchs y la podridura.

Mentres ha estat quiet, tothom ha cregut qu' estava sanser.

Pero encare no l' han mogut una mica, s' ha fet trossos desseguida.

Los gastos de la guerra carlista costan á l' Hisenda 30 milions cada mes.

Altre tant deuen costar als pobles de saqueigs, robos, y contribucions...

¡Cent milions cada més!..

Hi ha malalties que surtan bastant caras.

En Cucala pensa establir lo paper sellat.

En aquest mateix paper se l' hi firmará la sentencia.

Los periódichs francesos están que trinan, ab los telégramas d' origen carlista, anuntiantlos grans victorias.... la mort de 'n Moriones, la capitulació de casi tot l' exércit de la República... en Primo de Rivera ferit... en fi, D. Carlos trucant á las portas de Madrid...

Y després resulta que tot es una gófia.

Vaja 'ls periódichs de la Fransa semblan are mateix los de la Xina.

Los redactors s' hi deixan enganyar com uns xinos.

Los periódichs inglesos per encàrrech del mateix Cabrera, desmenteixen qu' ell haja anat á la frontera ni que haja celebrat ab lo Terso cap clase de conferencia, y declaran que está resolt á no pendre part en res.

Aquet es un modo de fer creixe 'l nas... á n' als carlins.

REPICHIS

Los de Cartagena han declarat ilegítima tota la propietat adquirida per herencia, y de consegüent se té ja per confiscada.

Los filosofhs y legisladors del Cantó Murciá, en cambi, nos ofereixen un nou método d' adquirir la propietat consistent en armar un barco ó bé una partida y ferse 'ls seus en la pirateria ó en lo robo.

Filosofias de presiri!..

—Ja 's parla de un nou candidat al trono.

—¿A quin trono?

—Al espanyol.

—Pero que no véu que ja no n' hi ha de trono espanyol?

—Oh! es que aquest es lo rey de Portugal.

—Ah! si es aquest que vinga, y farà com los gos de la fábula, que al passar per un riu ab un tros de carn á la boca, vá veure en la aygua la sombra de la carn molt mes grossa, y per agafar la sombra, vá perdre 'l tros que tenia en la boca. Aixís los goluts acaban sempre.

Dos carlins estavan explicantse las sèvas valentias en la moutanya.

—Tu: deya l' un: jo en un sol dia vaig matar sis cipayos y dos soldats: y vaig veure com la baia que matava al últim, de rebot feria á un capitá.

—Y jo, contestava l' altre, al mèu capitá vaig presentarli lo bras de un voluntari.

—Lo bras?... que no podias tallarli lo cap al menos?

—Oh es que de cap ja no 'n tenia...

Mes de setcents carlins se 'n han anat á Fransa.

Per dinar tunyina; per postres.... desenganyans.

Diuhem que l' esquadra inglesa ha sortit ab rumbo á l' isla de Madera á fer alguns exercicis.

L' isla de Madera es la terra del bon ví.

Ja 's pot figurar lo lector quinas tantinas farán en lo seus exercicis.

Un dels carlins que 'm tocan mes la gracia de Dèu, es en Panera.

L' un dia 'ls diaris diuhem que ha estat á Caspe, l' altre á Fabara, l' altre á Maella, es dir de poble en poble sempre, cobrant contribució sobre contribució...

¡Es la panera dels carlins!

Los carlins á Arbucias han celebrat *comunió General*.

Si no tenen altres generals que la *comunió* ja estan frescos.

L' arquebisbe de Colonia per haver calumniat á quatre antichs eclesiástichs, ha sigut multat pèl tribunal de policia correccional.

Ja se sab: certas donas y certs arquebisbes sempre tenen d' èureselas ab aquesta classe de tribunals.

L' ecónomo de Blanes se vá negar á benehir la bandera del batalló «*Guias del General*».

Y en part vá fer bèn fet ¡qui son aquestos lliberals que fan benehir las banderas?..

Los carlins de la partida Cuixot, han mort al seu gefe de un trabucasso.

Y donchs que fá 'l govern carlí?.. ¿Qué no pensa en restablir la disciplina?..

ECOS DE SAGRISTIA.

Bé 'u deya la meva dona contant cuentos prop del foch: un rectó sens majordona es un canti sense broch.

No 's casa avuy lo rectó perque aixís manat está, mes pensèm també, que hi há sota 'l manteu, un senyó, un senyó que alguna estona pensarà y dirá... ¡jo 't toch! un rectó sens majordona es un canti sense broch.

Si surt lo rectó facciós á corre per la montayna no creguin que algú l' engayna, que no mes pensa en fè l' òs; sols esta máxima bona l' ompla de seráfich foch: un rectó sens majordona es un canti sense broch.

Si la República guayna adios vida, adios plaher, at aixó: ¡qué s' ha de fer! un trabuch y á la montanya; sense diners no hi ha dona y sense ella... ¡jo 'm conmoche! un rectó sens majordona es un canti sense broch.

Y las beatas del dia, sócias de congregacions junt ab devots, y *sayons* y *ratas* de sagristia, cridan que per tot resona ab veu que fá eterní un roch: un rectó sens majordona es un canti sense broch.

Y 's pensan que no hi ha més que viure sol y solter, que tot se 'u tinga de fer, y per contra ni calés, ni tant sols una minyona.... Vamos, no neguin en lloch, que un rectó sens majordona es un canti sense broch.

XIXA.

Los constitucionals s' han quedat veyent visions desde que alguns d' ells se n' han anat ab los alfonsins.

¿Volen l' Alfonso?..—No, sino ja no condemnarian la conducta dels que ab l' Alfonso se n' han anat.

¿Volen un' altre dinastia estrangera?..—Impossible, després de l' historia de D. Amadeo.

¿Volen al ninyo Terso?..—Home fugi d' aquí.

¿Volen la República?..—Llavors ja 's dirian republicans á secas.

¿Qué volen donchs?

«*Volan... volan... coloms...*»

A casa del rector de Puenteárcas s' hi han trobat sis carretadas d' armas.

N' hi ha que diuhem qu' eran pèls carlins; pero ca...

Los tenia per fer salva lo dia del dissapte sant, á l' hora de cantá *aleluya*.

A Madrid ha comensat á sortir un periódich ab lo títol de «*El Pendon*» que sembla carlista.

Figúrinse si 'n será, donant aquestas y altres noticias per l' istil,

«Lo senyor James Baird, acaba de deixar á la iglesia d' Escocia 60 milions de rals. Era una bona persona que morí rodejada de jesuitas.»

«La majordoma del conegut beneficiat Don Rufino Sotillo, figura en la columna Cucala com á sargento primer y no com á alferz, á que no obstant probablement será ascendida.»

«Oh! en Saballs es un modelo de bons cristians y aviat lo Papa 'l farà digne de beure la sanch del mateix Jesucrist... Pèls fiels de la talla de 'n Saballs ni 'l mateix matrimoni es impediment diriment del órdre, y 'l Sant Pare agrahit l' hi donará 'l capelo de Cardenal... ¡No 'n fou per ventura també Cesar Borgia!»

«Sembla que 'l Papa aviat concedirá permís perque 'ls sacerdots en campanya pugan contreure matrimoni.

«Semblant medida tallará d' arrel los ma's que son consegüents.

—Tu: diu que 'ls carlistas hasta ab las unglas vos matan, preguntava un carlí casulá á un voluntari que venia de la montanya.

—Si: no n' hi ha cap que no las duga.

En la batalla de Monte Jurra guanyada per l' intrépit Moriones, los carlins ha tingut mes de mil baixas.

Los sectaris del Terso, del lloch de la batalla ja no 'n diuhem Monte Jurra sino *Monte Zurra*.

No hi ha un sol número en la *Campana*, desde algun temps en aquesta part, en que no deguem fer constar una ó altra fregada d' orellas que dona en Loma á n' als carlins.

Ultimament anantse 'n cap á Tolosa, de passada 'ls ha fet 20 morts y 60 ferits agafantlos 40 fusells y gran número de mulas.

Sembla que 'ls tacos dels fusells de 'n Loma sigan d' aquell paper de matar moscas.... ¿sabeu?

EPICRAMAS

Lo Senyó Eloy qu' era metje á un guerxo volgué curar: gran mal se 'n féu de curarlo: l' hi tragué un ull, y acabat.

V. P.

—Ahont vá Senyor Massiá?

—A la fira vaig Magí,

que potser compri un pollí.

—Sí? Donchs allí 'm trobará.

X.

—Dèu lo guard' senyor Sever,

sent demá festa majó

vinch á invitá 'l: ab aixó

vinga á casa. — No pot ser.

—Matarém, sense 'l cabrit,

tants convidats, tantas bestias:

n' hi ha per tots: fora molestias...

¿Cumpliments?.. Ni 'l mes petit.

Si vè á casa, ja 'u t'entès:

perque pèl cas que pot sè,

venint á festa vosté

es tení una bestia mes.

G.

Una dent arrancá 's féu lo tacanyot de 'n Marsal y al sentir 's «dos duros val» esclama — «Calli per Dèu que m' ha fet segui un caixal.»

A. F. O.

Caigué baix del burro en Caba carcunda, ab tant mala estrella, qu' entre 'l pes del burro y sella casi, casi s' hi ofegaba.

Un pagés de un tros avall contemplant quadro may vist cridaba:—;Per Jesucrist! un burro que vá á caball.

A. F. O.

M' han dit que 'l senyor Macari fa tant bona lletra inglesa?... —Bè home, haurán volgut dir que sab fer molt bè las *esses*.

CANTARELLAS.

Que tens nena molta *sal*, aixó ningú pot negarho; pro jò mes m' estimaria que tinguesses molt *tabaco*.

Dius tu que al trobar un duro costa mol poch d' aplegarlo; mes jo nena t' asseguro que costa menos gastar-lo.

G.

Un Carlos hi hagué en l' historia que 'l *temerari* 's digué; mes lo qu' es en Carlos d' are jo 'ls juro que 'es molt prudent.

Dia que 'l moviment contínuo no ha pogut trobarse may; donchs tócam lo cor, nineta y aqui dintre 'l trobarás.

B.

No t' estimo gens xicota ;Potser si que tu t' ho creyas! ;No véus que ab la tèva boca t' hi pots cordar l' orelles?..

C de la A

No ploris si 'l govern, noya, me crida per ser soldat, puig que déu qui vol ser libre lluitar per la llibertat.

V. de las d.

—Ay salao, que m' agradas quan te veig tant bè vestida.. —Mira Pepet, si m' enfadas me despullo deseguida.

Posarán eixos lletreros en la major part dels torins; —Aqui 's lidiarán carlins qer ser animals mes fieros.

P de f.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR de la Campana.

Han remès xaradas ó endavinallas que podrán anar los ciudatans Gestus, Apártat del davant, Un estudiant, B. M. O., Coix de 'n Campos un socio de Veracreu, Benet de la Barca y Joan Rafec.

N' han remès que podrían arreglarse los ciudatans Boixompifaig, un tossut y en Broquil.

Que hi falta la solució n' han remesas lo gall de la passió, Lamnam y Kemp, Ton Cistellé de Reus y la dolores del Café.

Y que no poden anarhi per mal versificadas ó per massa vistas y fáciles d' endevinar ó altres defectes los ciudatans Silvestre, un grapat d' unglas, un tossut, un cadiraire' Pau Pallus, Xixina, un sabi per forsa, T.. Ramon Bonhome, Un sommia truytas, En Crispin y l' Antonet, Chicharrini, Oidualc, Un que va á descriptiva, Trinquet, Tap de barral, Miralpeix, Punyadas, F. Gior y Ll.

Ciudadá Tarrassench enamorat: Lo que 'ns envia no fá per la Campana.—Grapat d' unglas: Lo de vosté tampoch.—Benet de la Barca: En prosa asirá bè lo que 'ns remet.—Osaral: Idem.—Home petit: No pot anar.—Trinquet: Tampoch.—Un sabi per forsa: Ja 's coneix, perque, per lo que 'ns envia no 'u es pas gaire.—Benet de la barca: Alló que vosté 'ns envia per soneto no 'n es; sembla un despertador, tè mes

de cinquanta rallas.—Un cadiraire: Lo que 'ns remet no fá.—P. Saraca.—Lo seu fill está bè versificat; pero no es del género de la Campana.—Trompet de Reus: Alguna cosa l'hi insertarem.—Un tossut: Idem idem.—Miralpeix.—Idem idem.—F. Gior y Ll.—Idem de lienzo.—Un mesquit: Idem.—Un Sabi Samaló: Idem.—Joan Rafec: Idem.—Un servidor de vosté: Idem.—Un senyor que may va á missa: Ja ha escrit paretots y ganxos vosté?... Perfeccióni la lletra, perfeccióni la lletra....—Ana Drej: L' assumpte de vosté es una questió personal molt delicada y casi bè mes propia de un remitit en un Diari que de un suelte en un periódich de l' ídole del nostre.—Ramon Bonhome: Alguna cosa de lo seu se pot arreglar.—Un antropófago: Los quantos que 'ns remet son massa coneguts.—Vagamundo: Idem idem.—Lanman y Kemp: Lo que vosté 'ns envia també 'n es massa de conegut.—Punyadas: Lo seu soneto es falge estrambotich: l' epigrama está bé: l' insertarém.—Alá: Las cantarellas molt bè: los epigramas no tant. En quant pèl almanach encare es á temps d' enviar lo que vulga.

SOLUCIÓ

á las dos xaradas y a la endavinalla del número anterior.

Me dona CA-CA-O, A-TE-O mes VE-GE-TE, I-DE-A y A-PE-A la xarada que ab cinch tots está en la fila primera

La que ocupa la segona. me dona HU-MIL. ¡Mare mèva, quin modo de buscar tots, casi bé hi he agafat febra!..

L' endavinalla está clar! es RAPÉ: ho poden bè creure, y que tot es tal com dich fins s' hi juga 'l nas

FRA PERE.

Han endevinat totas las solucions los ciudatans QuimCandongas, un que viu entre Totsans y Manresa, un de ofici regidor, Lo xicot de las tripas, Lo secretari dels xinos, Boixompifaig Pep Guteras, y un C. literato.

Las han endavinadas ab variant en la 3.ª solució de la 1.ª cambiant per *ve-je-te a-y-o* los ciudatans Avi vell, Apártat del davant, Oidualc y un que vá a descriptiva.—Ab variant en *a-pe-a* per can los ciudatans Oscar y Amanda y un Dallonsas

N' han endevinat algunas no més los ciudatans Trinquet, Tap de Barral, un antropófago, Pere Nolasco, Un tarrassench enamorat, l' oncle de la Catarina, Paula Nòc, Dolores del Café, Quimeta de ca 'l mestre de casas, Lluisseta, Gestus, Un somnia truytas, Auca de redolins, Broquil, Lanmam y Kemp, L' home de la fosa, Fialisme, B. M. O., Miralpeix, un tossut.

XARADA

I.

Prima es lletra dos també Hu molt manso dos molt fiel.

Dos tres dia l' hu 'm fá bè, puig lo menjo sens rezel.

Lo que 'm cansa y m' afigeix, no menjarne hu dos, tres, De hu y dugas n' hi ha á la Sèu y es insignia d' antich temps.

Lo mèu tot es un aucell —No sè encare si m' entens.

A. F. O.

II.

Dos invertida vaig beure després de menjar lo tot, y un bon primera invertida vaig fer de tant gust lector.

B. M. O.

ENDAVINALLA.

Tinch fulla sense ser arbre, sens ser bou tinch banya jo, tinch molla sens serne pá ¿Encare no sabs qui so?

PAU PALLUS.

(Las solucions en lo "próxim número.)

¡¡ALTO!! ¡¡ATENCIÓN!!
DENTRO POCOS DIAS SALDRÁN

Año 11 y 12 de su publicacion plagado de chispeantes caricaturas y escritos humorísticos. VALDRA SOLO UN REAL.

Escrit ab molta xispa per varios gats dels frares y enllustrat ab moltas caricaturas.

SOLS VALDRÁ UN REAL.

Tothom que vulgui adquirir ditas publicacions, tant los corresponsals y particulars de fora com de dins, que las demanin al ciudadá I. Lopez editor, Rambla del Mitj número 20, Barcelona.

Any primer escrit per D. Pau Bunyegas, il-lustrat per T. Padró.

Molts xispejants escrits y gran número de hermosas caricaturas.

En la librería de I. Lopez, Rambla del Mitj, n.º 20, SE VENT Á REAL.

Imp. de la V y F de Gaspar, Ataulfo, 14.

I. Lopez, editor, Rambla, 20.